

šolam. Na lansko leto vloženo prošnjo do Nj. Veličanstva, da bi se ta spevoigra sprejela v c. in kr. fideikomisno knjižnico, smo dobili ugoden odgovor, ki smo ga prijavili v 5. štev. "Učit. Tov."

Obrnili smo se dalje do c. kr. deželnih šolskih svetov v Ljubljani, Gradeu in Trstu s prošnjo za priporočilo Rapetovi, Slapšakovih in Ganglovih spisov v nakup vsem slovenskim ljudskim in meščanskim šolam, kar bo gotovo — tako se nadejamo — tudi ugodno rešeno. Naj le naše šole in učiteljstvo marljivo sežejo po njih.

Glede nove izdaje Janko Žirovnikovih "Narodnih pesmi za šolsko mladino" nam je vis. c. kr. naučno ministrstvo odgovorilo, da je ne more potrditi za rabo pri šolskem pouku, ker ni tvarina razširjena vsaj na eno leto; pač pa se sme rabiti kot priročna knjižica. Zato je naš dobri in marljivi tov. Janko Žirovnik sestavil 60 narodnih pesmi, razdeljenih na tri oddelke, in jih iznova podaril našemu društvu. Predložili smo jih c. kr. deželnemu šolskemu svetu s prošnjo, da jih blagovoli pregledati in priporočilno predložiti na višje mesto v odobrenje za šolsko uporabo. Upamo, da nam bo tudi ta prošnja morda kmalu in ugodno rešena. Tov. J. Žirovniku pa srčna hvala za darilo in trud!

V pomnožitev našega zgradbenega kapitala nam je mnogo pripomogel, kakor že skozi dolgo vrsto let, tudi naš "gospodarski program", le žal, da se ga učiteljstvo ne drži tako točno, kakor bi se ga morali držati sebi v korist. Pohvalno mi je omeniti tu posebno tvrdke M. Grubbauerjeve, ki nam je vposlala letos lep znesek 720 K. Čast ji! Tudi druge tvrdke se pečajo z izdelovanjem in razprodajo šolskih potrebščin, a do danes se nas niso spomnile, dasi smo jih učiteljstvu priporočali. Pričakujemo, da to popravijo, saj bo tudi njim v korist. Učiteljstvo pa naj se le strogo drži gesla "Svoji k svojim" in naj izkuša tak program uvesti tudi drugod, kar ne bo težko, saj so domalega vse trgovci naklonjeni našemu stanu. Torej zgodi se!

Največ pa nam je donesel tudi letos naš sklad "Jubilejski dar", ki znaša 3329 K 10 h. Labko bi bil še mnogo večji, saj pogrešamo še marsikoga med darovalci. Ker obhaja prihodnje leto še naš vrli "Učit. Tov." svojo 50 letnico, se nadejamo, da bo to še nov povod, da se zbirk "Jubilejski dar" še izdatno pomnoži.

Kopčno se prav iskreno zahvaljujemo našim časnikom in vsem prijateljem, ki so nas kakorskoli podpirali. Bog plati!

Naše društvo šteje danes: 85 pokroviteljev, 280 rednih in 250 podpornih članov.

Slavni zbor vzemi blagovoljno kratko poročilo na znanje,

Blagajnikovo poročilo.

Blagajnik Jakob D imnik:

U d j e. V petnajstem letu svojega obstanka je imelo naše društvo 280 rednih (letnih) u d o v.

P o d p o r n i h u d o v (d o b r o t n i k o v) je bilo letos 250. Stevilo podpornikov se je letos pomnožilo, dočim se je število pravih udov skrčilo; poudarjati pa moram, da ima pri podpornih udih največjo zaslugo učiteljstvo, ki zna ob pravem času in na pravem mestu potrkat za podporo našemu društvu.

Velik uspeh je doseglo učiteljstvo tudi letos z "Jubilejskim darom", ki znaša 3329-10 K.* Za "Jubilejski dar" je darovalo veliko vsoto učiteljstvo samo, še več so pa prispevali naši prijatelji in dobrotniki.

Pokrovitelji so pestali letos: "Z a p l o t n i k i" v Seidlovi gostilni (hotel Južni kolodvor) -00 K; županstvo v Metliki je plačalo zadnji rok (50 K); Tolminsko učiteljsko društvo 200 K; Učiteljsko društvo za kranjski šolski okraj 200 K; in Kamniško učiteljsko društvo zadnji rok (50 K).

N a r a č u n pokroviteljine so plačali: Učiteljsko društvo za Trst in okolico II. rok (50 K), županstvo na Viču II. rok (50 K), Litijsko učiteljsko društvo III. rok (50 K). Županstvo v Idriji je plačalo na račun pokroviteljine 150 K, Posojilnica v Kopru 150 K, Ljubljansko učiteljsko društvo 50 K, županstvo na Bledu 100 K, županstvo v Šmihel Stropičah 50 K, županstvo v Kranju 100 K, županstvo v R. dolfovem 100 K, županstvo v Tolminu 100 K, Posojilnica v Ko-

baridu 100 K, Posojilnica v Tolminu 100 K. Vse te vsote se pa niso plačale letos, ampak zadnja leta; tovariši, ki služujejo v teh krajinah, prosim, da delajo na to, da se pomanjkljiva pokroviteljina izpopolni. Pokroviteljina znaša 200 K.

Kakor druga leta, tako sem razposlal tudi letos prošnjo za podporo slovenskim hraničnicam in posojilnicam. Darovali so: Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta 100 K, Posojilnica v Trebnjem 20 K, Posojilnica v Starem trgu pri Ložu 20 K, Hranilnica in posojilnica v Delu pri Hrastniku 10 K, Vrhniška posojilnica 20 K, Okrajna posojilnica v Litiji 20 K, Posojilnica v Framu 10 K, Notranjska posojilnica v Postojni 50 K, Glavna posojilnica v Ljubljani 50 K, Posojilnica za ilirsко-bistriški okraj 50 K in Kmetška posojilnica ljubljanske okolice 50 K. Vsem tem našim denarnim zavodom bodi izrečena na tem mestu najtoplejša zahvala: topla zahvala gre pa tudi našim tovarišem, ki so kot odborniki domačih posojilnic ali pa sploh s svojim vplivom veliko pripomogli k tem darovom.

Izmed županstev, oziroma občin so darovali našemu društvu: Ljubljanska mestna občina 500 K, županstvo v Metliki 50 K in županstvo na Viču 50 K.

Pri izkazih v "Učit. Tovarišu" so uvrščeni darovi pokroviteljev, hranilnic in posojilnic ter županstev med dobrotniki, nekateri pa tudi pri jubilejskem daru.

Tvrdka M. Grubbauerjeva v Lincu je darovala letos od izkupička za šolske zvezke 720 K, zato Grubbauerjeve zvezke šolskim vodstvom prav toplo priporočam. Lansko leto se je prijavila tudi slovenska tvrdka za izdelovanje šolskih zvezkov. Mi nismo nasprotnik domači industriji, temveč jo šele prav priporočamo. Lastnik te tovarne je g. Anton Slatnar v Kamniku. Uvedla pa se bo ta tvrdka sama, če bo dajala dobro blago in prispevala primerno vsoto našemu društvu. To bo pa pokazala bodočnost in gotovo bomo rajši podprtali slovenskega domaćina kakor pa tuje, ki ni naše narodnosti.

K o n c e r t na korist "Učiteljskemu konviktu" je priredilo letos samo Učit. društvo za kranjski šolski okraj, ki je čisti dohodek v znesku 300-23 K darovalo našemu društvu; vpisalo se je 200 K kot nova pokroviteljina imenovanega učiteljskega društva, 100 K se je pa vpisalo na račun prihodnje pokroviteljine.

D o b r o t n i k i n p r i j a t e l j našega društva mi je prinesel na mojo prošnjo v društvene namene dve obligaciji, eno za 200 K in drugo pa za 100 K nominalne vrednosti. Bodim izrečena na tem mestu prav topla zahvala!

Z a p u š c i n a. Pokojni Josip Bonc elj, trgovec v Železnikih, se je spomnil našega društva v svoji oporoki, ter nam zapustil 100 K. Blag mu spomin!

C. F. J. I. jubilejska ustanova za učiteljske sirote na Kranjskem znaša koncem leta 6975-67 K; pomnožila se je za 103-96 K. Izplačal sem dne 2. decembra letos 240 K, in sicer učiteljskim sirotam Mariji Osana, Mariji Kalinger in Pavlu Pegancu, vsaki po 80 K, Marija Osana obiskuje 8. razred, Marija Kalinger II. letnik c. kr. učiteljske in Pavla Peganc pa II. letnik Mestnega dekliskega liceja.

A d a m i č e v a s p e v o i g r a. "Slava cesarju Franu Jožefu I." je plačana popolnoma in plačano je tudi "Besedilo" k tej spevoigri. Kar se bo zdaj teh knjig prodalo, bo dobiček. "Spevoigre" je v zalogi še blizu 700 izpisov; če jih prodamo po 2 K, bo 1400 K dobiček. "Besedila" je pa v zalogni še 5000 knjižic; če znižamo ceno "Besedilu" na 6 h, ima društvo zopet 300 K. "Spevoigre" mora imeti vsaka šola in vsaka okrajna učiteljska knjižnica, ker je bogat vir za prirejanja vsakovrstnih slavnosti. "Besedilo" k tej spevoigri je pa kaj primerno za obdarovanje otrok ob raznih prizkah.

J a n k o Ž i r o v n i k o v e n a r o d n e p e s m i z a š o l s k o m l a d i n o s o n a popolnoma pošle, dasi smo jih založili 25.000 izpisov. Tov. Žirovnik je priredil novo izdajo v treh stopnjah. Minulo je že nad eno leto, kar smo predložili to zbirko načnemu ministrstvu v odobrenje, a še do danes ni rešitve. In to je za naše društvo velika škoda; zato bo najbolje, če izdamo sedanji zvezek v drugem izdaju. O tem bo sklepal odbor v prihodnji seji.

M l a d i n s k a k n j i ž n i c a. Odbor se je prizadeval, da bi denar donašal kar najbolj visoke obresti, zato je začel izdajati knjige. Adamičeva spevoigra je, kakor sem že omenil, plačana in je začela donašati dobiček. Želeti je le, da bi se čimpreje razpečala. Prav velik dobiček so dale društvo Žirovnikove narodne pesmi. Letos je pa izdalo naše društvo tri krasne mladinske spise, in sicer: 1. A. Rapè: Mladini, 1. zvezek; 2. Julij Slapšak: Spisi Mišjakovega Julčka, 1. zvezek in 3. Engelbert Gangl: Zbrani spisi za mladino, 1. zvezek.

Vsi trije pisatelji so odstopili našemu društvu vso mladinsko snov brezplačno, za kar jim bodi izrečena na tem mestu najtoplejša zahvala.

Vsake knjižice se je natisnilo 3000 izvodov in razprodalo se je vsake knjižice blizu 1000 izvodov; v zalogni je pa še od vsake knjige po 2000 izvodov. Skrb odborova bo, da tudi te knjige spravi čimpreje v denar, dožnost učiteljstva je pa, da to občekoristno podjetje podpira z naročili za šole, knjižnice in družinam z otroki.

Vse tri knjižice so lično vezane in ilustrirane. Vezanje vseh treh knjig je veljalo 2169 K. Tiskarski stroški znašajo tudi blizu toliko kakor vezanje. Slike in klišiji so veljali 720 K. Tu moram pa omeniti, da imamo za Spise Mišjakovega Julčka že za 10 zvezkov izgotovljenih slik; zato je ta vsota letos precej narasla.

Tiskarski in knjigoveški stroški so že poravnani in tako tudi stroški za slike in klišije.

Kar se bo prodalo teh knjig v novem letu, to bo šlo vse v društveno blagajnico. Želeti je, da bi se to hitro vrnilo, da izdamo čimpreje drugi zvezek omenjenih mladinskih spisov.

Po tem splošnem poročilu prehajaham k poročilu o društvenem imetu.

Lansko leto je znašalo društveno imetje 68.043-03 K. Letos je to imetje naraslo z inventarjem vred na 78.132-87 K, torej smo napredovali za 10.089-84 K. Odtegnjeni so pa že vsi letosni režijski stroški, ki znašajo 4678-96 K.

Denar je plodonosno naložen.

To lepo vsoto smo v sedanjih škandaloznih gmotnih razmerah slovenskega učiteljstva zložili in nabrali v teku petnajstih let. To je dokaz naše stanovske zavednosti, ki nas bo prejalislej dovedla do smotra, da z g r a d i m o v L j u b l j a n i p o s l o p j e , v katerem se bo skrbelo za učiteljske otroke in sirote v moralnem in gmotnem oziru takoj kakor v uravnanim očetovem domu.

Naš denarni zavod

G e s t o : Kar plodonosno naložim, v pomoč le sebi podarim.

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani.

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Promet do konca decembra K 253.561-95.

N a z n a n i l o . Kdor želi od zadruge kakih informacij, naj za odgovor priloži 20 h v poštih znamkah. Na prošnje brez vpošiljatve navedenih znamk se ne odgovarja.

U r a d n e u r e : Vsak četrtek od 1/2-2-1/2, popoldne in vsako soboto od 6.-7. zvečer.

Iz naše organizacije.

Kranjsko.

D o b s k i k r o ž e k ima svoj prvi letosni sestanek v četrtek, dne 20. t. m., ob pol 3. uri pop. na Viru pri Vehovcu.

Učiteljstvo se vabi, da se sestanka obilno udeleži, ker se imamo pogovoriti o neki važni zadevi.

Štajersko.

Dne 13. t. m. so zborovali Šlovenje-bistriško, Ljutomersko in Ptujsko učit. društvo. Vabil za ta zborovanja nismo mogli v zadnji številki priobčiti, ker so nam došla prepozno. Pričakujemo pa poročil o zborovanjih. — Ob tej priliki prosimo, naj nam odbori pravčasno pošiljajo vabila na svoje društvene priredbe.

S o c i a l n i o d s e k " Z v e z e s l o v . š t a j . učiteljev in učiteljev v Celju" še enkrat opozarja slovensko učiteljstvo, da naj takoj pošlje naročilne liste za časopise blagajniku, tov. Franu Voglarju v Celju. Kdor bi naročilni list želel, naj piše dopisnico "Učiteljskemu socialnemu odsek" v Grizah pri Celju. Vsak dobi dva naročilna lista, da si obdrži enega

sam za kontrolo. Časopise naročuje odsek, a reklamirati mora pri d o t i č n e m u p r a v n i š t v u slučajno izostale liste vsako sam. Odštevati pa se od naročilne za kak izostal list seveda ne sme! — Socialni odsek "Zveze slovenskih štajerskih učiteljev in učiteljev" v Celju naznana svojim naročnikom, da se je za leto 1910 "Učiteljski Tovariš" podražil za 2 K in s tem se je tudi letna vsota v naročilnem listu zvišala za 2 K, kar naj oni, ki so se naročili na "Učit. Tovariš" blagohotno upoštevajo in svoj mesečni obrok tozadno popravijo. — Vse one tovarišice in tovariši, ki se misijo naročilne liste uposlati, naj to storijo nemudoma. Število letosnjih naročnikov se je precej pomnožilo od lanskega leta. Vidi se, da se je ideja, naročevati liste potom socialnega odseka, v učiteljstvu kako ukoreninila. Pridno se oglašajo tudi Korošci, Kranjci in Primorci. — Preteklo leto je imel odsek nad 20.000 K prmeta. Omenimo naj še, da namereva odsek ob priliki zborovanja "Zaveze" povabiti Korošce, Kranjce in Primorce, torej vse slovensko učiteljstvo, na razgovor, ali bi ne kazalo ustanoviti zadružno v tem smislu in še na širši podlagi. Tako bi zadobil učiteljstvo s tako napravo velikansko moč, ne le v političnem, temveč tudi v gospodarskem oziru, kakor tudi na časopis. Upajmo z novim letom vse najboljše.

Istra.

Slovensko učiteljsko društvo v Istri zboruje izredno dne 8. februarja t. l. ob 11. uri dop. v Bertokih s tem-le dnevnim redom:

1. Nagovor predsednikov.
2. Čitanje zapisnikov zadnjih dveh zborovanj.
3. Došli spisi.
4. Uvedba in urejevanje društvenih spisov (poroča tov. predsednik).
5. Pregled in dopolnitev zadnjih sprejetih zakonskih načrtov.
6. Slučajnosti.

Posebnih vabil na rečeni občni zbor se ne pošlje nikomur. Poleg starih članov in gostov se vabijo tem potom tudi nove tovarišice in tovariši, ki naj se oklenejo z vso vnenimo naše organizacije, ki zastopa povsod stanovske in šolske interese.

Iz Trsta odhaja vlak ob 9-20 zjutraj, iz Bertokov v Trst pa ob 4. pop. in rabi sem ali tja po eno uro. Peš iz Kopra ali nazaj 1/2 ure. Kmalu po 4. popoldne odhaja vlak tudi v Koper.

Za obed se

Hrvatski učiteljski dom, glasilo hrvatskog ped. knjiž. društva „Saveza hrv. učit. društv“ in „Hrv. štredno-predujamne zadruge“ je dokončal svoj drugi letnik. Izhaja dvakrat mesečno in sicer 5. in 20., in je priloga „Napredka“. — Smoter lista je, kakor govor uvodnik v 24. številki, ta-le: „Svršava se druga godina, otkada „Hrv. učiteljski dom“ radi oko unaprednega materijalnih interesa pučkega učiteljstva in oko poboljšanja spoljašnje organizacije pučkega šolstva. U tom radu vodila nas je, a vodit će i dalje ideja pravičnosti: i zato smo svakim zgodom nastojali da, interes učiteljstva kao staleža, kao celine i interes naroda stavljamo pred interes pojedinca ili pred interes takih skupina u našem učiteljskem i javnom životu, koje imadu istom drugotnu vrijednost. Naročito smo nastojali, da te interese i mišljenja pojedinaca svedemo u sklad s kočnim ciljevima narodne obrazovanosti, da im odredimo pravo mjesto i pravo značenje u našem staleškom i narodnom životu. — Ako smo i bili prinudeni, da istopimo suprot nekih pojava u našem staleškom životu, to je taj naš svaki istup imao značaj kulturne borbe, borbe staleža, kojemu je zadača, da oplemenjuje i kulturnim blagom obogaćuje naš narodni život i da mu privadi novo snagu za borbu o bitak, za očuvanje njegove individualnosti.“ — Vsebina 58 člankov, objavljenih v tem letniku, je prav zanimiva in mnogovrstna, dokaz, da se hrvatski tovariši kako zauzimajo za vse stroke izobrazbe. — Ostali del pa popolnjujejo dopisi iz širne kraljevine Hrvatske in Slavonije, ki pričajo, kako intenzivno delujejo hrvatski tovariši na polju narodne prosvete in lastne obrazbe. — „Hrvat. učit. dom“ priporočamo najtopleje vsakemu slovenskemu učitelju, ki hoče dobiti vsestranski vpogled v življenje hrvatskih tovarišev. — V tem letniku čitamo dva članka o slovenskem učiteljstvu, in sicer: „Slovenski učitelji prema političnim strankam“ in „Slovensko školstvo“. — e —

Politiški pregled.

* Jugoslovanski minister. Z nekako gotovostjo se širi tudi po nemških in italijanskih novinah vest, da je deželni glavar dalmatinski dr. I v e v i če definitivno določen za bodočega jugoslovanskega ministra.

* Ljudska štetje 1. 1910. Vlada je odklonila slovansko zahtevo, naj bi se pri ljudskem štetju namesto „občevalnega jezika“ napravilo rubriko „narodnost“.

* Okrajni glavar proti hrvatski začasti. Splitski župan dr. Mihajlović se je hotel podati k poveljniku francoskih čet, da mu povrne obisk. Na čolnu, s katerim se je župan nameraval podati na francosko vojno ladjo, je dal razviti hrvatsko trobojnicu. — Okrajni glavar, ki je hotel istodobno vrnil obisk, je prosil župana, naj mu dovoli, da pride v čoln. Kako olikan človek mu župan seveda ni odrekel te prošnje. A čim je okrajni glavar sedel v čolnu, je že dal ukaz, da je hrvatsko trobojnicu odstraniti. Na pomolu zbrano občinstvo je začelo življati in kričati. Okrajni glavar je seveda še danes prepričan, da je rešil državo pred veliko nevarnostjo! Kako majhni so ti naši birokrati!

* Ameriški Čehi so se takoj oglašili z večjimi in manjšimi prispevki, čim so zvedeli, da se je pričela zborka za Matični milijon. Darove v prid Matici Solski zbirajo v proslavo prvega poseta bratov Sokolov, pohitevih iz stare domovine v Ameriko. Dosej so poslali že K 2580/92. Ganljivi so dopisi, spremljajoci darove. Preprost hišnik iz Novega Jorka je pisal: „Prosim, izročite priloženi denar Osrednji Matici Solski, dar češkega delavca in očeta osmoro otrok. Da bi pač došla tudi naši domovini doba svobode!“

* Novi belgijski kralj. Klerikalci so na novega belgijskega kraja Alberta silno hudi, ker neče trobiti v klerikalni rok. Kralj je zastopnikom mesta Brusija oblijubil, da se uvede splošna šolska obveznost, demokraska reforma volilne pravice in dalekosežni zakobi v varstvo delavcev. Klerikalcem vse to seveda prav nič ni po volji.

Učiteljiščni vestnik.

Zahvala. Radostni slavimo gojenci učiteljišča z učiteljstvom obenem 50-letni jubilej „Učit. Tovariša“, zahvaljujemo se slavnemu načelstvu uredništva za brezplačno podelitev številke jubilejske izdaje učiteljskega glasila. Ponosni in srčni opazujemo učiteljski razvoj in napredek slovenskega učiteljstva; z vso vremenu se pripravljamo za bodoči poklic. Željno pričakujemo trenutka, ko prestopimo prag zavoda in stopimo v vrsto narodnih delavcev. Hočemo pa biti resni in vztrajni delavci. — V naših srčih plamte že sedaj iste ideje, ki jih goji in razoveda delujoče učiteljstvo med narodom v njega korist in povevit. Naš ideal, naša zvezda vodnica bo v času delovanja resnična naobrazba naroda, vsestranski napredek in razvoj slovenskega življa. Temeljito se torej pripravljamo za poznejše izobraževalno delo med ljudstvom — proučujemo in zasledujemo natanko stan in nalogu učitelja. Izobražujemo se vsestranski. Pri duševnem delu pa nas podpira blagohotno učiteljstvo, ki dobro ve, kaj je naraščaj v bodočnosti. Veselo dejstvo je, da ono hoče, ka-

kor hočemo tudi mi, da izidejo iz naših vrst dobri učitelji, ki bodo vzor in dika učiteljstvu. Potom mladinskega lista „Zvončka“, pedagoško znanstvenega lista „Popotnika“ in svojega tedenika, katere nam uredništvo brezplačno pošilja, se zbuja v nas prava ljubezen do učiteljskega stanu. Kaka požrtvovalnost!

Z veseljem priznamo, da skrbim učiteljstvo za nas, posebno v zadnjih letih v vsakem oziru; ono želi in hoče pripraviti svojemu naraščaju lepo bodočnost. — Izrečena bodi iskrena hvala vsemu učiteljstvu, ki podpira naše težnje, stremljenja in želje, in hvaležni mu bomo kot bodoči učitelji. Posebno zahvalo pa izrekamo še enkrat načelstvu „Učiteljske tiskarne“ za posiljane liste in ljubljanskim učiteljskim krogom, ki se trudijo za povzdrigo in napredek našega učiteljskega.

Glasbeni vestnik.

Vabilo na naročbo tamburaškega instrumentalnega lista „Lira“, ki bo izhajal vsak 25. dan v mesecu. „Lira“ bo prinašala samo efekte, v lahjem slogu sestavljene skladbe, uporabne za zabave, plese, izlete itd. Vsebina „Lire“ bodo koračnice, plesni in zabavni komadi, kupleti za en glas in več glasov — ki jih bo podstavljen tudi klavirski izvleček — in ženski zbori s spremljevanjem tamburaškega zobra. Prva številka „Lire“ izide 25. januarja t. l. ter velja vse leto 10 K, za pol leta 5 K. Posamezne številke 1 K 20 vin. Narocila sprejema upravništvo „Lire“ v Ljubljani, Sodna ulica št. 4., II. nadstr.

Iz Škofje Loke nam pišejo: Pesem in skladba tovariša Janka Lebane v Bukovici, ki je izšla v „Novih akordih“ je napravila na Silvestrovo v tukajšnji čitalnici lep vtisk. Pa je tudi nekaj res ganljivega. Že prva kitica kar prime človeka:

Lepa, slata doba,
moj mladostni čas:
nikdar te do groba
ne pozabim jaz!
Točen zdaj zdihujem,
za teboj na tujem;
kje ste zlate dni?
več jih ni; jih ni!...

In v zadnji kitici pravi pesnik-skladatelj:

Na klavir sviram
mož zdaj sivolas,
v duhu se osiram
na presečni čas.
Tone pesmi pojem,
kličem v jadu svom:
Kje ste zlate dni?
več jih ni; jih ni!...

Pesnik je svojo misel izrazil glasbeno tako plastično, da je bilo vse poslušajoče občinstvo očarano. Seveda je bil možni abej izborni izvežban po svojem odličnem pevovodji c. kr. sodniku Devu. Velikanski aplavr je začunal po čitalniški dvoranji. — Vsi so obžalovali, da pesnika-skladatelja, tovariša Janka Lebane, ni bilo navzočnega, dasi je bil obljudil, da pride. Čitalnica mu je pripravljala lepo ovajico, hoteč ga sprejeti z orkestrom, vstopivšega v dvorano. Kako rečeno, se je obžalovalo, da ga ni bilo, in nekateri so bili zaradi tega celo nevoljni. — No, v položaju sem poročati, da je bil tovariš Janko Lebane v božičnih počitnicah bolan in zato se ni upal iti nikamor. Tudi zdaj se mu še ni povrnilo zdravje. Vendar je hvalevredno, kako Ločani znajo čistati zasluzne može iz učiteljske srede. Čast jim!

Opera. Dne 18. in 19. decembra smo slišali v ljubljanskem gledališču zopet novitet, ki nam je podala dokaz, da se razvijamo Slovenci tudi v glasbeno-umetniškem oziru. Jamščka Ivanka, Celjski grof, Ksenija, Gorenjski Slavček itd. se lahko smatrajo za prvorovjene visje glasbene umetnosti. — Že pred dvema letoma se je uvedel Risto Savin s svojim ljubkim, globoko v srce segajočim delom „Na strazi“. Letos nas je očaral s svojim izšolanim muzikalnim talentom. Pokazal je svojo dušo in izil vse svoje čustvovanje v novo svoje delo, v „Lepo Vido“. Libreto je narejen po Jurčičevem romanu istega imena. Izdelal ga je dr. Richard Batka, znani libretist. Vsebina je sledenča: Anton Samorod (gospod pl. Vulaković) je bogat trgovec, ki ima lepo, mlado ženo Vido (gospa Nordgartova). Mladi beneški velenec Alberti Paoli (gospod Fiala), ki je s Samorodom v kupički zvezi, zavede njegovog soproga, zbeži z njim v Benetke, kjer jo naredi za svojo priležnico. Pietro Musolino (gospod Bukšek), Albertov „dober prijatelj“, hoče v svojo korist odvrniti Vido od Alberta; toda ne posreči se mu, ker se v Vidi nanovo vžge ljubezen po v domovini se nahajajočem otroku. Na nekem korzu na Trsatu odkrije Musolino Samorod celo Vidino razmerje. V hipni jezi zadavi Samorod zavodnika svoje žene in zabode samega sebe. — Libreto je v tehničnem oziru precej slab, ker kaže na večih krajih psihološko neutemeljenost, s katero je imel skladatelj tudi veliko skrbi. Globoka simfonična glasba dobro karakterizira duševno razpoloženje nastopajočih oseb in nekako izpolnjuje že prej omenjeno vzel. Počasna gradacija nam kaže Vidino duševno razvojenost, boj med žensko in materino ljubezno in je na vrhuncu, ko zapojeta v duetu Alberto in Vida pesem ljubezni. — V tej operi so lahko pokazali naši vrsni solisti svoje zmožnosti. Gospa Nordgartova je absolvirala svojo težko partijo z veliko rutino. S svojim velikim in dobro izšolanim glasom ter z dobro premišljeno igro nam je podala Vido, da nam je ni bilo boljše

želeti. Gospod Fiala je izvrstno posebil beneškega lahoživca. S svojim lepim lirčnim tenorjem je res tako izvabljal Vido v svoje mreže, da se je bilo težko ustavljati. Gospod pl. Vulaković nam je podal temparenatnega, preveč ljubečega soprga. Njegov glas in igra sta se izpopolnjevala. Tudi drugi pevci in pevke so bili dobri. Vsa zasluga gre pa marljivemu kapelniku Benišku, ki je tako fino naštudiral opero in nam tako pripomogel k izrednemu uspešku. Skladatelj je lahko zadovoljen z uspehom. — Tako se je pomnožila naša ne baš velika glasbena literatura za eno delo. Želeti bi bilo, da se skladatelj kmalu pokrene na našem odu z novim delom, zakaj spoznali smo v njem velik glasbeni talent, ki ga združuje z globokim čuvstvovanjem svoje duše.

Kranjske vesti.

— Umrl je dne 12. t. m. po daljšem bolehanju v Ljubljani nadučitelj in vodja III. mestne deške ljudske šole, tov. Leopold Armič, v svojem 68. letu. N. v. m. p.!

— C. kr. pletarska šola v Radovljici naznana, da bo v kratkem praznih nekaj vajenjskih mest, ker dovrši več učencev svojo učno dobo. Starši, ki hočejo dati svoje sinove učiti se pletarstva, se opozarjajo, da lahko zglaše takoj vstop svojih sinov. Pouk traja dve leti; vendar pa se sprejemajo učenci tudi na krajsko učno dobo, da lahko pridobe najglavnije pojme o pletarstvu. Pogoj za vstop je določen 12. starostno leto. Omenjam, da je v Radovljici tudi obrtno-nadučevalna šola, kamor pletarski vajenci lahko zahajajo. — Krajevni odbor te pletarske šole je obenem pripravljen, preskrbeti v njej vajencem prav ceno stanovanje in hrano; priden učencem pa lahko zasluži že po preteklih prvi dveh mesecih 4 do 6 K tedensko, a pozneje razmeroma več. — Na ta zavod opozarjam prav posebno vsa predsedništva drustev za varstvo in oskrbo sirot širokem Kranjske. — Potrebna pojasnila dajeta L. Patik, vodja c. kr. pletarske šole v Radovljici, ali pa tajnik krajevnega odbora, tov. Iv. Šega.

— Iz šolske službe. V višji pličini razred so pomaknjeni s 1. januarjem 1910., in sicer iz drugega v prvi razred: Ivan Potrato, učitelj v St. Vidu pri Brdu; Josip Göderer, nadučitelj v Starem logu pri Kočevju, Ivan Lokar, nadučitelj na Hrušči, Josip Svetina, nadučitelj v Žalni; Ivan Okorn, nadučitelj na Premu; Florijan Rozman, učitelj v Krškem; Friderik Kauky, učitelj v Kočevju; Josip Turk, nadučitelj in okrajski nadzornik v Novem mestu; Anton Čadež, katehet v Ljubljani; Marija Cepuder-Zalesnik, učiteljica na Hrušči; Frančiška Ilerschitz, nadučiteljica v Ljubljani. Iz tretjega v drugi razred so pomaknjeni: Andrej Lah, učitelj v Nevljah; Josip Korošec, nadučitelj v Mošnjah, Friderik Pehani, nadučitelj v Trebnjem; Teodor Schuller, nadučitelj na Bakenu; Alojzij Sežun, učitelj v Mavčicah; Peter Sirc, učitelj v Mengšu; Pavel Šilc, nadučitelj v Žirih; Fran Punčuh, nadučitelj na Vrhpolju pri Vipavi; Ivan Oviro, nadučitelj v Leskovcu; Rudolf Horvat, nadučitelj v Zagorju; Fran Ivanc, učitelj v Kranju; Tomaz Bitenc, učitelj v Dragatušu, Bernard Andoljšek, nadučitelj v Litiji; Fran Kopitar, učitelj v Šmihelu pri Novem mestu; učiteljice: Izabela pl. Födransperg v Vevčah, Marija Roos v Kranju, Ivana Dolinar v Višnji gori, Gizela Ekel v Novem mestu in Amalija Kowcija-Bauer v Božjakovem. — Iz četrtega v trejti razred so pomaknjeni: Friderik Repovš, učitelj v Tržiču; Leopold Marn, učitelj v Skocjanu; Ivan Levstik, učitelj v Zagorju; Karel Hlebec, učitelj na Ubeljskem; Anton Sila, nadučitelj v Brusnici; Ivan Strekelj, učitelj na Vrhniku; Ludovik Dermelj, učitelj v Cerknici, sedaj na gluhonemnici v Ljubljani; Fran Fabine, učitelj v Švibnju; Viljem Zirkelbach, učitelj v Podbrezju; Vinecnij Zahrastnik, učitelj v Škofji Loki; Adolf Harmel, učitelj v Cerknici; Ivan Petrovčič, nadučitelj v Kranjski gori; Fran Kuhar, učitelj v Domžalah; Anton Turk, nadučitelj pri Sv. Križu; Ivan Kocijančič, nadučitelj v Bučeši vasi; Friderik Praprotnik, učitelj na Homeu; Jos. Ambrožič, nadučitelj v Čatežu pri Krškem; Andrej Škulj, nadučitelj v Tržiču; Matevž Peterlin, učitelj v Dobrepolu; Jos. Sbaschnik, učitelj v Nemški Loki; Fortunat Lampret, učitelj v Trnovem; Josip Lipovec, nadučitelj v Bukovju; Julij Čenčič, nadučitelj na Vremu; učiteljice: Frančiška Mikec v Žužemberku, Evgenija Kalan v Postojni, Marija Fajdiga v Smartnem pod Šmaro goro, Evgenija Lapajne v Senožečah, Julija Jaklič, Amalija Preve na Koroški Beli, Matilda Achatz-Gorjane v Srednji vasi pri Kočevju, Marija Žgur v Tomašiju, Frančiška Valenčič v Starem trgu pri Ložu, Marija Drenik na Kalu, sedaj na gluhonemnici v Ljubljani, Marija Detela v Ljubljani, Marija Levstik-Hecking v Zagorju, Julijana Kos v Želimljah, Ana Pfeifer in Zofija Kalan v Kostanjevici, Marija Curk v Razdrtem, Marija Carli v Mrzlem polju, Zofija Grundner v Tržiču, Ana Mally na Primskovem in Marija Barle v Prečni.

Štajerske vesti.

— Društvo „Selbsthilfe der Lehrerschaft Steiermarks“. Odbor naznana: Dne 2. decembra 1909. je umrl član Peter Fetter. Za ta 82. smrtni slučaj naj se vpošlje

tekom enega meseca prispevek 2 K. Obenem opozarjam, da je tekom meseca januarja plačati 2 K za rezervni zaklad in 1 K za upravne stroške. Nekateri člani pošiljajo saino zaostanke, pozabljajo pa, da je treba glasom pravil plačevati tudi novi nastale prispevke. Po sklepnu zadnjega občnega zборa se člani v kratkem obvestijo, ali imajo kaj na dobrem ali kaj dolga. Od zadnjega izkaza društvene statistike so umrli člani: Andrej Sket, Ivan Bauer, Helena Pöltl, Henrieta Hlusičk in Peter Fetter.

— Solarska božičnica v Žetalah se je vrnila na Novega leta po večernicah v soli ob ogromni udeležbi tukajnjega prebivalstva. Da se je zamogla tako lepa božična slavnost prirediti, se mi je zahvaliti vsem blagim dobrotnikom, ki so v ta namen kaj darovali. Posebno gre hvala M. Berlisgu, ki je podaril za 20 K blaga za ročna dela, iz katerega so si napravile deklice tretjega razreda oblačila, in raznih slaščic za vse šolske otroke. Posodil je tudi gramofon, ki je igral med posameznimi točkami prav mične komade. Za prireditve sta si pridobila zaslug gg. A. Gaberc in Fr. Zrimšek, ki sta vodila petje in pomagala stavit oder. Največ požrtvovalnosti je kazal tov. Peseck, ki je dva dne priprave vodil, ter je pri nastopih igrал režiserja. Naj mu bo izrečena najsršnja zahvala posebe se za njegov jednat gor na koncem veselice. Za darove v denarju se se zahvaljujem posojilnicu v Žetalah, g. župniku, gg. orožnikom in g. Hroneku. Sotošek.

— Okrajni šolski svet celjski je imel svojo redno sejo dne 30. dec. 1. l. v kateri je med drugim vzel na znanje, da je željni šolski svet štajerski dovolil na soli v Galiciji polevni pouk, dočim je enako prošnjo krajnega šolskega sveta na Zg. Ponikvi odklopil; pripočal je prošnje za podelitev starostnih dokladov; dovolil soli v Ljubčnici, da preloži glavne počitnice; odobril naknadno še